

Kvůli důchodové reformě se schází tým expertů

Jan BUMBA, moderátor

Jaké budou lidé v Česku za pár desítek let dostávat důchody? Bude je vyplácet stát, nebo ve větší míře soukromé fondy? V jakém věku se vůbec bude do důchodu odcházet? To jsou jen některé z otázek spojených s reformou důchodového systému, která je podle většiny ekonomů, ale i sociologů nebo demografů nutná. Ministr financí Eduard Janota se rozhodl vypracovat několik variant reformních kroků, na které by mohla navázat vláda, která vzejde z květnových voleb. Dnes se kvůli tomu schází skupina expertů, jedním z nich je i Vladimír Bezděk, jenž předsedal odborné komisi, která v roce 2005 propočítala varianty důchodové reformy podle zadání tehdejších parlamentních stran. Na lince je nyní ekonom společnosti CERGE Daniel Můnich, dobrý den.

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

Dobrý den.

Jan BUMBA, moderátor

Jak se, pane Můnihu, jako ekonom díváte na tuto iniciativu ministra financí.

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

Já myslím, že je to určitě dobře, aby to, co se udělalo před lety, jsme se k tomu vrátili za trochu jiných podmínek a obzvláště před volbami, aby bylo něco konkrétního na stole a politické strany se musely jasně vyjádřit k tomu, co hodlají v tom budoucím období dělat.

Jan BUMBA, moderátor

Může tato komise dojít k nějakému zásadně jinému odlišnému závěru, než k jakým došla původní takzvaná Bezděková komise?

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

Nemyslím si, že ty závěry budou zásadně jiné, ale v něčem jiné budou, za prvé se několik parametrů změnilo za těch pár let České republiky a zároveň jsme zažili krizi, která ještě nedopadla tak špatně, jak dopadnout mohla a to jistě bude poučné a bude to zakomponováno do těch scénářů možné budoucnosti.

Jan BUMBA, moderátor

Jaký vlastně byl osud oné analýzy vypracované Bezděkovou komisí.

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

No, tak nakonec skončila, jak se říká, v šuplíku, ale na druhou stranu mnoho věcí vyjasnila, ten prostor pro populismus politických stran výrazným způsobem eliminovala, to bylo dobře.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte, že se dá předpokládat, že jedním z klíčových doporučení bude, řekněme, přesun od stávajícího systému k nějakým individuálnějším formám důchodového spoření?

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

Určitě tam tento prvek bude, ale bude to navrženo ve jménu větší identifikace rizika, aby budoucí generace nezávisely pouze na jednom zdroji, na schválení penzí. V principu není možno vygenerovat penzijní reformou zázračným způsobem peníze, které už jsme projedli v minulosti.

Jan BUMBA, moderátor

Bylo by asi velice rizikové spoléhat jen na soukromé penzijní fondy, třeba i vzhledem k tomu, že probíhající krize ukázala, že i velké finanční instituce se mohou položit.

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

Přesně tak, ukazuje se, že to riziko je poměrně velké. Není jasné, kterou generaci to potom postihne, takže je potřeba ty systémy regulovat a regulace snižuje průměrný výnos, takže nelze čekat, že by ty soukromé způsoby úspor přinášely nějaký extrémně vysoký úrok a výnos. To znamená, hlavní přínos té reformy bude v tom, že bude jasné, co nás čeká a že bude jasné, ze kterých různých zdrojů to budeme muset zaplatit, každopádně pečení holubi z nebe nepřilétnou.

Jan BUMBA, moderátor

A máme brát jako jistotu, že se do důchodu bude odcházet v pozdějším věku, než nyní?

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

To je, myslím, jedna velká jistota, kterou dneska máme a ta Bezděková komise v těch přepočítaných scénářích to jistě ukáže, že toto je způsob, jak ten systém nějakým způsobem udržet, aby udržel životní úroveň těch penzistů do budoucna.

Jan BUMBA, moderátor

Ekonom společnosti CERGE Daniel Münich, děkuji vám, na shledanou.

Daniel MŮNICH, ekonom společnosti CERGE

Na shledanou.

Jan BUMBA, moderátor

Ve studiu je komentátor Radiožurnálu Petr Nováček, dobré poledne.

Petr NOVÁČEK, komentátor Radiožurnálu

Hezký den.

Jan BUMBA, moderátor

Má vůbec smysl pokoušet se spočítat, zpracovat varianty důchodové reformy v tuto dobu relativně krátce před volbami?

Petr NOVÁČEK, komentátor Radiožurnálu

Tak já si myslím, že smysl to má, na ten upozornil několikrát ve svém vystoupení Daniel Mních a ten já vidím taky v tom, že se každým takovýmhle projektem, návrhem, schématem omezuje prostor pro politický populismus. Ale ne rozdíl od pana Münicha nejsem tak zcela přesvědčen, že politické strany před volbami budou jaksi toužit po tom, aby se k tomu, co předloží Bezděková komise, vyjádřili. Že se budou chtít vymezit vůči tomuhle velkému tématu. Já se obávám, že mnohé z nich se budou tvářit tak, jako že nic neslyšeli, neviděli a proto to budou záležitosti kontroverzní, tak před volbami je raději nebudou otvírat.

Jan BUMBA, moderátor

No, a co po volbách, jaká je pravděpodobnost, že si politici vezmou doporučení expertů k srdci a znovu musíme opakovat, že už jednou měli odborné analýzy k dispozici v roce 2005 a nic s tím neudělali.

Petr NOVÁČEK, komentátor Radiožurnálu

Tak jak, Honzo, správně říkáte, do těch voleb se to podle mého soudu mnoho nestane. Mimochodem, v dnešním rozhovoru pro Mladou frontu DNES ministr financí Janota se poděluje se čtenáři o svůj osobní zážitek, říká tam zhruba to, že se domníval, že Fischerova vláda bude moci učinit nějaké pozitivní praktické kroky na tomto poli, reformním poli, ale že dneska vidí, že to byla, že to byla iluze a že nejen, že nemůže učinit tyto kroky, protože v současné Poslanecké sněmovně už se nic pozitivního dělat podle něj nedá, ale že dokonce ani politici neumožní Fischerově vládě, aby jaksi s prominutím na vlastní triko takové kroky učinila a ukazovala třeba na tu Fischerovu vládu prstem, to my bychom nikdy neudělali, prostě že to je nezáměr, proto správně říkáte, že jestli něco bude, bude po volbách. Otázka je, jak ty volby dopadnou, včerejší průzkum společnosti STEM, který byl mnoha kolegy komentován, ale podle mého soudu v jedné své poloze nikoliv, naznačuje velké nebezpečí, pokud tenhle průzkum potvrdí i další výzkumná pracoviště, tak to vypadá na to, že kolem pětiprocentní smrtonosné hranice se pohybují v současné době tři politické strany, Strana zelených, Věci veřejné a také lidovci. A může se stát, že jedna z nich, dvě z nich, ale taky žádná z nich překročí tuto pětiprocentní hranici a dostane se do parlamentu. Tam pak záleží na desetinách procenta a ten výsledek se projeví tím, například se může projevit tím, kdyby hodně hlasů propadlo pod tu pětiprocentní hranici ve volbách, že se ty rozdíly mezi prvními dvěma stranami a těmi dalšími v pořadí ve volbách zvětší tak, že pro politickou stranu, kteroukoliv z těch dvou velkých, může být velmi složité sestavit homologenní, buďto pravostředou nebo levostředovou vládu. Jinými slovy. Je podle mého soudu po tom včerejším průzkumu opět o něco pravděpodobnější velká koalice sociální demokracie a ODS.

Jan BUMBA, moderátor

Petře, prosím ještě velmi krátce, na stejnou notu existuje mezi těma dvěma hlavními rivaly, ČSSD a ODS tak silná neshoda, že nebudou ochotny dospět k dohodě ohledně důchodů přesto, že by obě viděly, že je to ku prospěchu věci. Ono se proslýchá, že když se sejdou expertní týmy obou stran, tak se shodnou v překvapivě velkém množství věcí, ale pak ta, ty politické proklamace všechno přebijí.

Petr NOVÁČEK, komentátor Radiožurnálu

Honzo, nevím, jestli myslíte, kam odhaduji, že míříte, ano, kdyby ty dvě velké politické strany byly postaveny před úkol, my nyní rozhodujeme, co dál, my máme hlavní odpovědnost za tuto zemi, tak dopadly volby a my, i když k sobě máme zásadní ideologické výhrady, tak tu zodpovědnost přijímáme, co také jiného, tak pak ta velká koalice většinou odsuzovaná právě pro ten ideologický kompromismus, a tak dále, tak může mít i velké pozitivum právě v tom, že tyhle dvě strany mohou společně nést politickou zodpovědnost za nezbytné reformní kroky, které pro každou jednu z nich, kdyby vládla společně se stranami názorově jí bližšími, by byly politicky velkou zátěží.

Jan BUMBA, moderátor

Komentátor Radiožurnálu Petr Nováček. Děkuji.

Petr NOVÁČEK, komentátor Radiožurnálu

Já také. Na shledanou.